

Comentariul operei Moartea unui artist de Horia Lovinescu - prima parte

Inscriindu-se in traditia dramei de idei, impusa la noi mai des de Camil Petrescu, opera dramatica a lui Horia Lovinescu propune dezbatere despre destine umane aflate in imprejurari si situatii-limita. In peisajul teatrului contemporan, imbogatit cu numeroase piese, Horia Lovinescu reprezinta o voce artistica puternic individualizata prin tipologie si prin limbaj de cele mai multe ori abstractizant cerut de demonstratie.

Cea mai izbutita dintre toate piesele de teatru ale lui Horia Lovinescu este Moartea unui artist, un adevarat eseu dramatic in care autorul preia motivul popular al Mesterului Manole, urmarind drama artistului nu numai in campul artei ci si in alte situatii umane. Aparuta in 1964, piesa analizeaza problema creatorului si a creatiei. Mitul estetic al jertfei in creatie pentru opera de arta cu caracter peren, a fost abordat si de alti scriitori in opere dramatice, cum ar fi Octavian Goga, Lucian Blaga, Alexandra Maniu.

Horia Lovinescu prezinta destinul eroului sau dintr-o perspectiva filozofica moderna Sfera omenescului, cu aspectele ei tragice, confera mitului estetic, in aceasta opera, dimensiuni originale. George Calinescu vede in Manole un titan, un Prometeu national care esentializeaza mitul estetic al poporului roman. "Pe urmele lui George Calinescu din "Bietul Ioanide" se pune aici problema creatorului si a creatiei.

Adevaratul conflict este acela dintre Manole si Moarte" (N. Manolescu). Conflictul dramei lui Horia Lovinescu este de natura psihologica Opera-personaj, Moartea unui artist prezinta drama lui Manole Crudu, sculptor de o valoare universală obligat de boala sa traiasca starea deprimanta de inactivitate si spaima de moarte. Personalitate artistica de o vitalitate puternica Manole Crudu, intors in tara dupa patru ani, se afla in imposibilitatea de a mai lucra in atelierul sau.

Subiectul piesei poate fi rezumat in cateva momente semnificative. Bolnav fiind, el nu mai poate lucra. Cere fiului sau Vlad, artist si el, sa intre in atelier si sa colaboreze astfel la crearea altor opere de arta. Acesta il refuza pentru ca alta este conceptia sa despre arta. Simtindu-se din ce in ce mai singur, doreste sa se casatoreasca cu actrita Claudia Roxan, dar aceasta fara al parasi refuza casatoria Manole se indragosteste de Cristina fata menajerei lui, al carei fior adolescentin ii trezeste setea de viata si de creatie.

Aceasta ii spune: "Maestre, Dumneavoastra sunteti pentru mine ca un Luceafar... Eu va iubesc ca o fiica."